

Het salafisme slaapt niet, integendeel. Het blijft een bedreiging voor Nederland.

Posted on 8 februari 2023 by Bart Collard

De afgelopen maand hebben in Europa allerlei jihadistische aanslagen plaatsgevonden. Een van de belangrijkste voedingsbodems voor dat jihadisme is het salafisme. In de jaren 2017-2019 maakten zowel veiligheidsdiensten, de Tweede Kamer als het kabinet zich al ernstig zorgen over het feit dat salafisten vooral Marokkaanse moskeeën en islamitische weekendscholen overnamen.

Seculiere moslims ervaren een toenemende angst voor een 'salafistenpolitie' in Nederlandse moskeeën. Deze salafistische aanjagers in moskeeën wijzen andere moslims op elk gedrag dat naar hun idee niet strookt met het salafisme. Het zich niet houden aan hun eisen kan gezien worden als afvalligheid, waarop binnen veel islamitische stromingen de doodstraf staat.

Salafisme als ultra-orthodoxe stroming

Journalist Silvan Schoonhoven stelde eind [januari 2023](#):

‘Muziek luisteren, voetbal kijken, stemmen, je buren een fijne kerst wensen, verjaardagen vieren, je vrouw ongesluierd de deur uit laten gaan, werken in een supermarkt die bier verkoopt, steniging geen goed idee vinden: allemaal doodzondes. Nederlandse moslims maken zich er massaal schuldig aan en zijn dus stuk voor stuk ongelovigen, vindt een groep extreme salafisten die langzaam terrein wint.’

Deze opsomming getuigt van islamitische ultra-orthodoxie. Maar wat is dat salafisme dan? De AIVD [definieert](#) het als: ‘Een brede ideologische stroming binnen de islam die een letterlijke terugkeer bepleit naar de ‘zuivere islam’ uit de begintijd van de islam.’

Aanvankelijk zag de AIVD het salafisme als een bedreiging voor de democratische rechtsorde, maar daar is de dienst de afgelopen jaren op teruggekomen. Tegenwoordig omschrijft de AIVD haar doelgroep als wahhabi-salafisten. Dat lijkt vooral een semantische verandering te betreffen om niet-gewelddadige moslims niet tegen de borst te stoten. Het wahhabisme is nauw verbonden met het Saoedische koningshuis.

Het lijkt er niet op, dat de doelgroep van de AIVD door de jaren heen significant veranderd is, maar zij heeft haar een andere naam gegeven. De [dreiging](#) vanuit het wahhabi-salafisme wordt namelijk vrijwel identiek omschreven als de dreiging vanuit het salafisme als geheel in eerdere jaren.

Salafistische aanjagers staan alledaagse dingen niet toe voor moslims, omdat ze zouden conflicteren met de pure vorm van de islam. Alles wat botst met de manier waarop de profeet Mohammed leefde is niet toegestaan. Sterker nog, eigenlijk is alleen toegestaan wat de profeet deed. Daarmee probeert het salafisme invloed te krijgen op de volledige levensinrichting van alle moslims.

Critici, maar vooral voormalige of seculiere moslims, lopen een serieus veiligheidsrisico door toedoen van salafisten. Met name wie als afvallige wordt gezien loopt het risico vermoord te worden. De Rushdie-affaire is daar een voorbeeld van.

Salman Rushdie schreef een roman die door veel moslims niet werd gewaardeerd. De Iraanse (en dus sjiiitische) ayatollah Khomeini kondigde daarom in 1989 een *fatwa* af over Rushdie, waarin alle moslims ter wereld werden opgeroepen om hem te doden. Khomeini overleed enkele maanden later, maar de *fatwa* is nog steeds geldig. In augustus 2022 werd Rushdie als gevolg daarvan neergestoken in de Verenigde Staten toen hij aan een lezing zou gaan beginnen.

Actuele jihadistische dreiging

Jihadisme wordt regelmatig voorafgegaan, of gaat gepaard met, salafisme. Toch lijken sommigen het gevaar vanuit het jihadisme – en daarmee ook salafisme – te ontkennen of te onderschatten. De samenleving moet elke vorm van extremisme bestrijden, maar er is wel een adequate analyse nodig van de omvang van die vormen.

Dat de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding- en Veiligheid, [Pieter-Jaap Aalbersberg](#), stelde dat het rechtsextremisme qua dreiging ‘in de buurt’ van het jihadisme komt lijkt te getuigen van een inschattingsfout. Niet dat hij daarmee per se het rechtsextremisme overschat, maar het lijkt te gaan om een onderschatting van de mondiale, gewelddadige kracht van het jihadisme.

Enerzijds schrijft Aalbersberg namelijk in het meest recente Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland ([DTN 57](#)): ‘Buiten het internet komt rechts-terrorisme minder vaak voor dan aanvankelijk werd aangenomen. Aanslagen met een rechts-extremistisch of accelerationistisch motief komen in Europa weinig voor.’

Anderzijds stelt Aalbersberg: ‘De dreiging vanuit de jihadistische beweging in Nederland en de ons omringende landen is sinds het vorige decennium (...) afgenomen.’ De NCTV stelt dat de jihadistische beweging stagneert qua groei en ook ‘minder actief’ is.

In Parijs stak een uitgeprocedeerde Libiër in januari 2023 [zes mensen](#) neer. In Duitsland stak een Palestijnse man meerdere mensen neer in [een trein](#). Ik schreef die maand bij [Wynia's Week](#) over de aanhouding van Monir J. in Duitsland op verdenking van het voorbereiden van een jihadistische aanslag met een biologisch wapen. Zo'n aanslag op Europees grondgebied zou ongekend zijn geweest.

Daarnaast werden in Spanje twee kerken en een kapel aangevallen door een man

met een terroristisch motief. Deze man stak meerdere mensen neer met een [kapmes](#). Drie dagen later hield de Spaanse politie een andere jihadistische man aan die met [automatische wapens](#) een aanslag wilde plegen op het strand in Benidorm. Allerlei incidenten in slechts één maand tijd.

Rechtsgeleerde [Afshin Ellian](#) beschreef deze week hoe het jihadisme weer een opmars maakt, ook in Europa. Ellian spreekt van een 'immigratiecrisis' in Europa en noemt die 'ontwrichtend en bevorderlijk voor jihadisme en salafisme'. Inderdaad, niet alleen het salafisme en het jihadisme zijn veiligheidsvraagstukken, maar ook deze immigratiecrisis.

Volle aandacht voor islamitisch terrorisme

Salafistische aanjagers proberen een monopoliepositie te verkrijgen in het islamitische onderwijs, proberen zogenoemde gematigde moskeeën over te nemen en verklaren andere moslims tot ongelovigen. De AIVD waarschuwt hier al meer dan een decennium voor.

Het salafisme, en dus ook het wahhabi-salafisme, conflicteert met de democratische rechtsstaat. Het staat voor een wereld waarin anderen geen muziek mogen luisteren, niet mogen dansen en waarin verjaardags- of kerstwensen niet worden toegestaan. Veel politici, zoals [Sigrid Kaag](#) en [Sylvana Simons](#) bijvoorbeeld, hebben echter ogenschijnlijk geen aandacht voor salafisme en jihadisme.

De AIVD lijkt de afgelopen jaren goed werk te hebben geleverd met de nodige ambtsberichten over geplande islamitische terreuraanslagen of radicale moslims die op een andere wijze de democratische rechtsorde bedreigen. Het relatief lage aantal islamitische terreuraanslagen in Nederland zal mede door de inspanningen van de AIVD komen.

Het is vooral belangrijk dat politici en andere beslissingsbevoegden voldoende aandacht voor het islamitische terrorisme blijven houden. Het salafisme vormt al decennia lang een bedreiging voor de Nederlandse rechtsstaat en dat is nog steeds het geval.

[Bart Collard](#) is criminoloog en publiceert regelmatig in *Wynia's Week*. Hij schrijft een proefschrift over de rol van ideologie bij islamitisch terrorisme.

*De donateurs maken **Wynia's Week** mogelijk. Doneren kan op verschillende*

manieren. Kijk [**HIER**](#). Hartelijk dank!
